

zaaknummer 2009 T 2
datum advies: 25 mei 2010

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: de BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op
wonende te
klager,

tegen:

in leven priester van het aartsbisdom Utrecht,
geboren op , overleden op
laatstelijk gewoond hebbende te ,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen de aangeklaagde.

1. De (verdere) procedure

De BAC heeft op 11 januari 2010 een beslissing met het oog op een uit te brengen advies in deze zaak genomen. Voor het verloop van de procedure tot dan toe wordt naar die beslissing verwezen.

Bij brief van 8 februari 2010 heeft het aartsbisdom in de persoon van zijn vicaris-generaal, , de door de BAC in voormelde beslissing gestelde vragen beantwoord, waarop klager bij emailbericht van 14 april 2010 heeft gereageerd.

Omdat de BAC geen aanleiding ziet voor een nadere mondelinge behandeling (waarom overigens ook niet door klager en/of het aartsbisdom is verzocht), zal thans advies worden uitgebracht.

2. De klacht

2.1. Bij de hier volgende omschrijving van de klacht put de BAC niet alleen uit het klaagschrift, maar ook uit de ter zitting van 14 december 2009 afgelegde verklaring van klager, zoals opgetekend in het van die zitting opgemaakte proces-verbaal. Alles wat in deze paragraaf van het advies wordt vermeld, is de visie van klager.

2.2. Klager is in/omstreeks de jaren 1962/1963, toen aangeklaagde kapelaan was van de parochie , te

n en klager aldaar misdienaar was, door aangeklaagde seksueel misbruikt.

2.3. Het misbruik heeft hierin bestaan, dat aangeklaagde klager op doordeweekse dagen (er waren dan geen of weinig andere mensen in de buurt) voor of na de mis van 7.15 uur tijdens het omkleden in de sacristie van een kapel regelmatig handtastelijk heeft lastiggevallen. In de sfeer van het spelen van "pakkertje" of in het kader van "ribben tellen" betastte aangeklaagde dan het geklede bovenlichaam van klager. Dit heeft tien tot vijftien keer plaatsgevonden in een jaar tijd.

2.4. Daarnaast heeft aangeklaagde klager op een zaterdagmorgen rond Kerstmis 1962 of 1963 na het gezamenlijk rondbrengen van kerststukjes meegenomen naar school. Aangeklaagde zou klager naar huis brengen, maar moest op school nog even iets ophalen. Nog op het schoolplein is aangeklaagde klager gaan kietelen althans over kietelen begonnen te praten. Nadat zij de school waren binnengegaan heeft aangeklaagde de voordeur op slot gedaan, de sleutel in zijn zak gestopt en klager meegenomen naar de boven gelegen lerarenkamer. Ook van deze kamer deed aangeklaagde de deur op slot, maar de sleutel liet hij in het slot zitten. Aangeklaagde heeft klager toen op de grond doen liggen en hem - in het kader van "ribben tellen" dan wel het leren hoe tegen kietelen te kunnen - opdracht gegeven zijn shirt omhoog te doen. Hierna is aangeklaagde naast klager gaan zitten en hem op diens ontblote bovenlijf gaan betasten. Dit betasten bestond uit strelen, (stevig) wrijven en het aanraken van de ribben. Klager stribbelde tegen en wilde weg, maar kon geen kant op omdat aangeklaagde inmiddels schrijlings op hem was gaan zitten (met zijn gezicht naar dat van klager toe). Aangeklaagde heeft de broek van klager losgemaakt en gedeeltelijk naar beneden getrokken en is met zijn hand in de onderbroek van klager gegaan. Aangeklaagde is toen aan het geslachtsdeel van klager gaan trekken. Als gevolg hiervan is klager in paniek geraakt en gaan schreeuwen. Hierop is aangeklaagde van klager afgegaan, hem toesnauwend dat hij niet zo tekeer moest gaan omdat de mensen buiten hem anders zouden kunnen horen; de school lag in een woonwijk. Klager is, zich aankledend, naar beneden gegaan, maar kon niet naar buiten omdat de voordeur op slot was. In paniek heeft klager toen op een rode zoemerknop gedrukt waardoor de toeter op het schoolplein afging. Aangeklaagde is toen snel naar beneden gekomen en heeft klager toen laten gaan, mits deze beloofde er met niemand over te zullen praten. Aangeklaagde zei daarbij dat er anders "wat zou gebeuren". Klager is, eenmaal buiten, weggerend. Hij heeft nog een hele tijd door de stad gelopen om wat tot rust te komen en moed te verzamelen om naar huis te gaan.

2.5. Omdat een pastor indertijd heilig was en hij bang was dat zijn ouders en anderen hem niet zouden geloven, heeft klager jarenlang met niemand over de bovenstaande feiten gesproken. Lange tijd heeft klager zich op de een of andere manier

schuldig gevoeld over het gebeurde, zijn schoolprestaties hebben zeer onder deze ervaringen geleden en klager is mede als gevolg van de hiervoor beschreven gebeurtenissen aan de drank gegaan. Gedurende ongeveer 25 jaar is klager verslaafd geweest aan de alcohol. Hierdoor is klager zijn werk kwijt geraakt, zijn twee huwelijken van hem op de klippen gelopen en zijn er omvangrijke schulden ontstaan. Na het afkicken heeft klager weer werk gevonden en heeft hij zijn schulden afgelost.

2.6. In 2001 heeft klager het misbruik als eerste aan zijn (in 2002 overleden) moeder verteld, maar van haar heeft hij geen bevredigende reactie gekregen. In 2005/2006 heeft klager het misbruik verteld aan zijn huidige partner, , verteld. In de periode daarna ontstonden er bij klager geestelijke problemen. In september 2006 kreeg klager last van depressies, waarvoor hij - via de huisarts - de hulp van een psycholoog, , heeft ingeroepen, bij wie hij nog steeds onder behandeling is. Inmiddels is klager geheel arbeidsongeschikt.

2.7. Klager acht het aartsbisdom mede verantwoordelijk voor het door hem gestelde misbruik en wenst een redelijke financiële tegemoetkoming te ontvangen voor de schade die hij als gevolg van het misbruik heeft geleden.

3. Het verweer

Het aartsbisdom erkent de pastorale relatie tussen klager en aangeklaagde, maar meent dat er met betrekking tot de klacht geen ondersteunend bewijs is. Als de klacht op waarheid berust, is volgens het aartsbisdom wel van seksueel misbruik sprake, gelet op de ruime definitie van het begrip "seksueel misbruik" in artikel 2.1 van de hier geldende Procedure bij klachten van seksueel misbruik, een op 9 oktober 2007 vastgestelde Regeling van het R.K. Kerkgenootschap in Nederland (verder: de Procedure). Het door klager gestelde causale verband tussen het misbruik en zijn latere problematiek vindt het aartsbisdom vooralsnog onvoldoende aannemelijk gemaakt.

4. De beoordeling

4.1. De door klager gestelde feiten, indien juist, kunnen worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure. Dit wordt door het aartsbisdom ook erkend, althans niet betwist.

4.2. Volgens de brief van het aartsbisdom van 8 februari 2010 blijkt uit het persoonsdossier van aangeklaagde dat deze op is benoemd tot kapelaan van de parochie te en voordien (vanaf werkzaam was als kapelaan van de parochie te . De BAC heeft geen reden aan de juistheid van deze

zaaknummer 2009 T2

gegevens te twijfelen. Dit betekent dat de klacht niet juist kan zijn wat betreft het jaar/de jaren waarin het gestelde misbruik zou hebben plaatsgehad.

4.3. Niettemin acht de BAC voldoende aannemelijk dat de door klager gestelde feiten - en daarmee het door klager gestelde seksueel misbruik - hebben plaatsgevonden. Daartoe wordt het volgende overwogen.

4.4. Klager heeft op de BAC, zowel in zijn klaagschrift als ter zitting van 14 december 2009, een oprechte en authentieke indruk gemaakt. Ten aanzien van het jaar/de jaren waarin het misbruik heeft plaatsgevonden heeft klager zich kennelijk vergist.

4.5. De behandelend psycholoog van klager, , schrijft in haar (aan de beslissing van 11 januari 2010 gehechte) brief van 7 december 2009 als volgt:

met deze brief verklaar ik dat jij vanaf 21 januari 2008 door mij wordt gezien vanwege stemmingsproblematiek en angsten. In 2009 meld je je opnieuw aan omdat verdrongen PTSS-patronen op de voorgrond staan. Een aantal factoren spelen een rol bij het ontstaan en in stand houden van je algehele gemoedstoestand. In jouw geval ligt traumagerelateerde problematiek mede ten grondslag aan dit beeld. Je werd in forse mate gehinderd door intrusies van het seksueel misbruik dat jou in je kinderjaren is aangedaan door een pastor (...)"

Hoewel i c niet uit eigen wetenschap kan verklaren dat het door klager gestelde misbruik daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, blijkt uit dit citaat genoegzaam dat zij als professioneel hulpverlener niet twijfelt aan de realiteit van wat haar door klager over het hem aangedane seksueel misbruik is verteld.

4.6. In de brief van 8 februari 2010 schrijft het aartsbisdom (in antwoord op vraag 2 van de beslissing van 11 januari 2010) onder meer dat aangeklaagde met ingang van is benoemd tot pastor en deservitor van de te . Kennelijk is aangeklaagde als zodanig werkzaam geweest tot zijn overlijden op .

Als antwoord op de in de beslissing van 11 januari 2010 gestelde vraag 5 schrijft het aartsbisdom in die brief, voorts, onder meer het volgende:

"In het persoonsdossier (van aangeklaagde; BAC) bevindt zich (...) een brief aan kardinaal d.d. van de huishoudster van aangeklaagde in de periode dat deze pastor en deservitor (...) van de te was. Daarin maakt zij er melding van dat zij (op een niet nader gemelde datum en tijdstip) aangeklaagde in de sacristie van heeft betrappt terwijl hij een misdienaar bejegende op een wijze die - afgaande op de

beschrijving van de huishoudster - als seksueel misbruik in de zin van art. 2.1. van de *Procedure bij klachten van seksueel misbruik* kan worden gekwalificeerd. Van de misdienaar in kwestie vernam deze huishoudster achteraf desgevraagd dat dit hem "heel vaak" met aangeklaagde was overkomen. In een (ongedateerde) notitie die is gehecht aan voorgenoemde aan kardinaal (gerichte brief; BAC) schrijft vicaris-generaal onder meer: "Het betreft pastoor te (...)" . Ik (mgr. BAC) heb vicaris-generaal \ bovengenoemde brief en aangehechte notitie voorgehouden. (...)

Vicaris-generaal concludeert op basis van alle bovenstaande gegevens en hetgeen hij zich nog herinnert van aangeklaagde: "De klacht van klager jegens de aangeklaagde zal wel een kern van waarheid bevatten".

Hoewel de brief van het aartsbisdom van 8 februari 2010 tevens inhoudt i) dat uit het persoonsdossier van aangeklaagde niet blijkt dat ooit iemand een klacht wegens seksueel misbruik tegen hem heeft ingediend noch dat aangeklaagde ooit wegens beschuldigingen van seksueel misbruik of geruchten daarover is overgeplaatst en ii) dat (oud) vicaris-generaal in de periode dat aangeklaagde pastoraal actief was in nimmer signalen heeft gekregen dat er geruchten waren over seksueel misbruik door aangeklaagde, maken de zojuist geciteerde passages uit die brief, bezien in verband met wat de BAC onder 4.4 en 4.5 heeft overwogen, aannemelijk dat het door klager gestelde misbruik heeft plaatsgevonden. De BAC neemt hierbij nog in aanmerking dat het aartsbisdom zich in deze brief niet van de conclusie van (oud) vicaris-generaal heeft gedistantieerd.

4.7. Zoals zij klager reeds ter zitting van 14 december 2009 heeft meegedeeld, zal de BAC zich niet uitlaten over een eventuele toekenning van schadevergoeding aan klager door het aartsbisdom. Verder is het treffen van een van de in art. 17.1 van de *Procedure* genoemde maatregelen niet aan de orde, nu aangeklaagde is overleden. De BAC zal er daarom mee volstaan de aartsbisschop van Utrecht te adviseren de klacht gegrond te verklaren.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de aartsbisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 25 mei 2010 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en mw. W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

[Handwritten signature]